

Δύο βιβλία που αντιμετωπίζουν πολιτικά την πραγματικότητα

ΕΠΙΣΤΡΟΦΗ ΣΤΗΝ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Της ΑΓΓΕΛΙΚΗΣ ΜΠΙΡΜΠΙΛΗ

aggeliki@athensvoice.gr

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΙΑ ΜΙΑ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗ ΕΛΛΑΔΑ 1996 - 2004, του Κώστα Σημίτη, εκδ. Πόλις, σελ.670, € 20

Η ΕΛΛΑΔΑ ΚΑΙ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ - ΠΡΑΓΜΑΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΨΕΥΔΑΙΣΘΗΣΙΣ, του Τάσου Γιαννίτση, εκδ. Πόλις, σελ.333, € 22

Μουσείο Μπενάκη, οδός Πειραιώς, βράδυ. Κόσμος συγκεντρωμένος. Οι απ' έξω φωνάζουν για το παρελθόν. Μέσα η συζήτηση αφορά το μέλλον. Απ' έξω μια μικρή οργανωμένη ομάδα, πατριώτες, έχουν «στήσει» σκηνικό για τις κάμερες. Λαϊκίστικα συνθήματα, η συζήτηση στα βραδινά τηλεκαφε-νεία θα εκτραπεί από το γεγονός στις κραυγές. Είκοσι φανατικοί που θα τους προβάλουν σε όλη τη χώρα σε αντιπαράθεση με ένα βιβλίο με κεντρικό πυρήνα τον πολιτικό πολιτισμό και την πίστη στην ανοιχτή κοινωνία. Ξαφνικά τα συνθήματα γυρίζουν εναντίον του Μουσείου. Η συμπλεγματική τους αντιμετώπιση ενός χώρου πολιτισμού. Πολύ

ελιτίστικος για να παρουσιάσει κανείς το βιβλίο του, ειδικά ένας διανοούμενος πρώην πρωθυπουργός που έχει βάλει στο στόχαστρο ακριβώς αυτή την πολιτική, κοινωνική, πολιτιστική υστέρηση. Τι κρύβει όμως αυτή η μνησικακία προς τον «ενοχλητικό» **κ. Σημίτη**; Το πολυσυζητημένο βιβλίο «Πολιτική για μια δημιουργική Ελλάδα», που επικρίθηκε και καταδικάστηκε προτού καν διαβαστεί, αφορά την περίοδο 1996-2004. Ο κ. Σημίτης ανα-

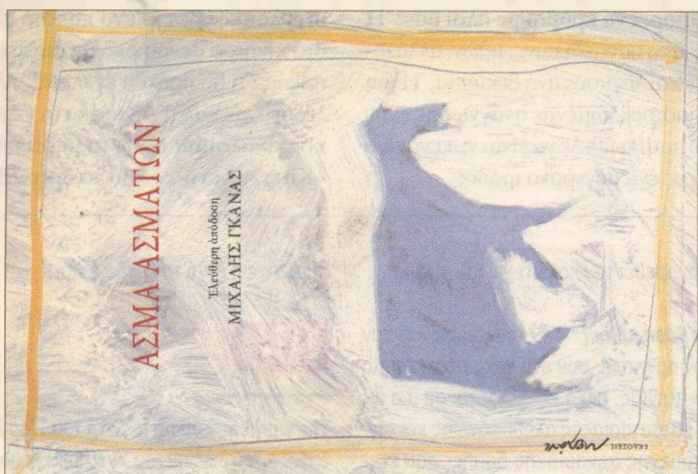
δεικνύει, με το σαφή, περιεκτικό, πολιτικά προσανατολισμένο λόγο του, το έργο, τις πολιτικές και τη φιλοσοφία της διακυβέρνησής του, όπως επισημαίνει και κρίνει συγκλίσεις, αντιφάσεις και αντιθέσεις ανάμεσα στα διαφορετικά ιδεολογικά ρεύματα. Πρόκειται για ένα ογκώδες, τεκμηριωμένο κείμενο πολιτικής, προσπελάσιμο από το μέσο αναγνώστη. Πώς ξεκίνησε και πού κατέληξε το εγχείρημα του εκσυγχρονισμού; Ποια ιδεολογικά μέτωπα αντέδρασαν και γιατί; Πώς ξεπεράστηκε η αίσθηση του ανάδελφου έθνους από τη φοβική ελληνική κοινωνία; Τι κρύβεται πίσω από τη συζήτηση για το τι είναι σοσιαλιστικό και τι νεοφιλελεύθερο; Πώς η Ελλάδα από λιγότερο Ευρωπαϊκή χώρα της Ευρώπης εξελίχθηκε σε ισότιμο εταίρο; Πώς πρέπει να αντιμετωπιστούν τα νέο-συντηρητικά πρότυπα που επανακάμπουν; Πώς θα διαφυλάξουμε την ποιότητα της δημοκρατίας μας; Αυτά είναι μερικά από τα πιο ενδιαφέροντα ερωτήματα με τα οποία καταπιάνεται. Μην περιμένετε ωστόσο εύκολους εντυπωσιασμούς. Εκείνο που αρνιόταν σχεδόν πεισματικά ως πρωθυπουργός, να εκφέρει με «θεατρικότητα» τον δημόσιο λόγο του, το αρνείται και στον γραπτό. Σκέφτεται με έννοιες όταν οι άλλοι σκέφτονται με εικόνες. Στην εποχή της εικόνας αυτό θεωρείται περίπου έγκλημα. Όλα όσα θα έκαναν το βιβλίο του best seller των τηλεοπτικών παραθύρων, συναισθηματισμοί, κορώνες, κουτσομπολιά, και κυρίως ονοματολογία, απουσιάζουν. Γράφει πολιτικά και όχι παραπολιτικά. Αναλύει, συγκρίνει, συσχετίζει και παρακινεί να ξεκινήσει και πάλι μια σοβαρή συζήτηση για το μετασχηματισμό της κοινωνίας.

Όταν διάβαζε το βιβλίο πολλοί φίλοι με ρωτούσαν, τελικά ο Σημίτης κάνει ή δεν κάνει την περίφημη αυτοκριτική του; Ήταν το σύνθημα εναντίον του. Πιστεύω ότι το βιβλίο αδικείται αν σταθούμε εκεί ή αν το θεωρήσουμε απλά μια καταγραφή-απολογισμό της οκταετίας. Διαβάζοντάς το, όχι αποσπασματικά, αμέσως αντιλαμβάνεσαι ότι στόχος του δεν ήταν να εκφράσει παράπονα, κεντρικό ζήτημα δεν ήταν να αναδείξει ο ίδιος το κυβερνητικό έργο της οκταετίας αφού δεν του έκαναν οι άλλοι τη «χάρη». Δεν τα λέει όλα, δεν τα πέτυχε όλα. Άλλωστε δεν υπάρχουν έτοιμες πολιτικές λύσεις ή άλλες συνταγές επιτυχίας. Ο πρώην πρωθυπουργός μάς βάζει να σκεφτούμε, να θυμηθούμε. Ο αναγνώστης έρχεται να πληροφορηθεί τα προ-

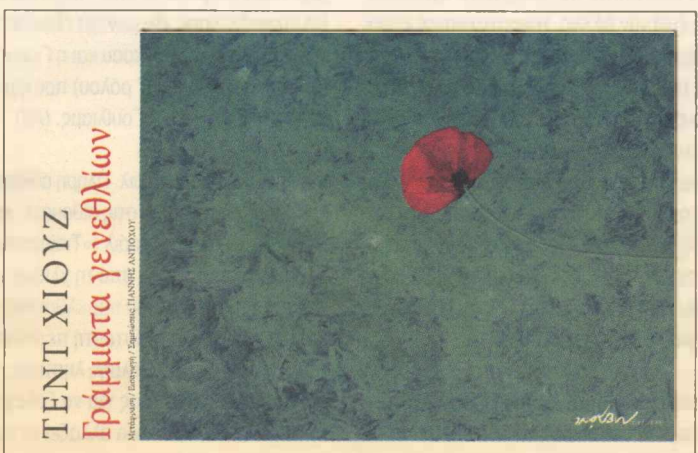
βλήματα, τις διαφορετικές θέσεις και απόψεις, και μέσα από τη συνοπτική παράθεση του έργου, των επιλογών και των κατευθύνσεων να μπορέσει να σταθεί ο ίδιος κριτικά απέναντι τους. Περισσότερο από το να αναδειχθεί και να κατοχυρωθεί το έργο της οκταετίας μεγαλύτερο ενδιαφέρον έχει κατά τη γνώμη μου η πολιτική ποιότητα που προτείνει. Πολλά από αυτά που έγιναν την οκταετία σήμερα μας φαίνονται αυτονόητα. Αλλά δεν είναι. Πολλά από αυτά που εξαγγέλθηκαν την οκταετία δεν έγιναν ή δεν ολοκληρώθηκαν. Την υπεράσπιση του έργου του ο κ. Σημίτης την αφήνει στο χρόνο. Στους αναγνώστες στέλνει ένα πιο ουσιαστικό μήνυμα: «η ουτοπία μας ήταν και είναι ρεαλιστική», κι αυτό κρατάμε.

» Ένα ακόμα πολιτικό βιβλίο που κυκλοφόρησε αυτό τον καιρό είναι το βιβλίο του **Τάσου Γιαννίτση**. Ένα βιβλίο που θα μπορούσε να διαβαστεί συμπληρωματικά με το βιβλίο του κ. Σημίτη. Γιατί ο καθηγητής Γιαννίτσης, άνθρωπος καλλιεργημένος και χαμηλών τόνων που έφερνε ένα βορειοευρωπαϊκό αέρα στα ελληνικά πολιτικά πράγματα, αναλύει διεξοδικά, επιστημονικά αλλά πρωτίστως πολιτικά όλες τις μάχες, επιτυχημένες και χαμένες, που δόθηκαν την οκταετία 1996-2004 στα πλαίσια αυτού που ονομάστηκε «εκσυγχρονισμός». Αποκαλύπτει τις δυνάμεις που κάθε φορά, σε κάθε περίπτωση, δημιουργούσαν τους δύο πόλους της αντίθεσης. Εκσυγχρονισμός ή καθυστέρηση. Και αυτές οι δυνάμεις διαπερνούσαν οριζόντια όλα τα κόμματα και το ίδιο το κυβερνητικό ΠΑΣΟΚ. Αποδεικνύει ότι οι «αριστερές» ρητορείες που αποσκοπούν μόνο στην ακινησία, μόνο προοδευτικές δεν είναι. Αντιθέτως συνέβαλαν ακόμα περισσότερο στην αύξηση της ανεργίας, στη μείωση της ανάπτυξης, στην επικράτηση τελικά συντηρητικών απόψεων. Το μεγαλύτερο ενδιαφέρον που έχει το βιβλίο για τον αναγνώστη και τον πολίτη είναι ακριβώς για ποιους λόγους το εξαγγελθέν «δεύτερο κύμα του εκσυγχρονισμού» με τη σημαία του οποίου κερδήθηκαν οι εκλογές του 2000, δεν έφτασε ποτέ. Ποια πράγματα δεν έγιναν και για ποιους λόγους δεν έγιναν. Ποια πράγματα έπρεπε να γίνουν και για ποιους λόγους η εκσυγχρονιστική ομάδα κάποια στιγμή βραχυκυκλώθηκε μεταξύ κρατισμού και εξουσίας. ▣

ΚΥΚΛΟΦΟΡΟΥΝ ΑΠΟ ΤΙΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Μελάνι

Το Άσμα ασμάτων είναι το ωραιότερο, ίσως ερωτικό τραγούδι που γράφτηκε ποτέ.

Ένα συγκλονιστικό ποιητικό «ημερολόγιο» της ζωής του Τεντ Χιούζ με την ποιήτρια Σιλβία Πλαθ.

ΟΛΑ ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ ΠΟΥ ΑΞΙΖΕΙ ΝΑ ΕΧΕΤΕ

ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟ

ΠΟΤΑΜΟΣ

ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΥ ΚΑΙ ΣΚΟΥΦΑ 32

106 73

ΑΘΗΝΑ

ΤΗΛ: